

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Gent Jansson, Finansinspektionen, Box 6750, 113 85 Stockholm.
Beställningsadress: Thomson Fakta AB, Box 6430, 113 82 Stockholm. Tfn 08-587 671 00, Fax 08-587 671 71.
Prenumerera också per e-post på www.fi.se.
ISSN 1102-7460

FFFS 2004:6

Utkom från trycket
den 16 juni 2004

Finansinspektionens allmänna råd om kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut;

beslutade den 7 juni 2004.

Finansinspektionen lämnar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde och definitioner

1 § Med dessa allmänna råd vill Finansinspektionen verka för en god kreditriskhantering i instituten. De allmänna råden beskriver vad ett institut bör beakta för att identifiera, mäta, styra och ha kontroll över sina kreditrisker.

Instituten är av varierande storlek och karaktär. Därför är de allmänna råden generellt utformade och lämnar utrymme för alternativa lösningar beroende på verksamhet och bransch.

2 § I de olika regelverk som gäller för instituten finns:

- en övergripande bestämmelse om riskhantering i 6 kap. 2 § lagen (2004:297) om bank och finansieringsrörelse,
- bestämmelser om hantering av krediter och övriga engagemang i 8 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- bestämmelser om kreditgivning i 3 kap. lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, och
- bestämmelser om beslut i kreditärenden i 6 kap. lagen (1995:1570) om medlemsbanker och i 3 kap. sparbankslagen (1987:619).

3 § Hanteringen av kreditrisker är ett centralt område i ett instituts verksamhet. Förutom dessa allmänna råd är Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1999:12) om styrning, intern information och intern kontroll inom kredit- och värdepappersinstitut samt i fondbolag tillämpliga inom detta område.

4 § Dessa allmänna råd bör tillämpas av kreditinstitut, värdepappersinstitut och sådana filialer till utländska kreditinstitut och företag som har Finansinspektionens tillstånd att bedriva bankrörelse, finansieringsrörelse eller värdepappersrörelse i Sverige.

5 § I dessa allmänna råd betyder:

dualitetsprincipen: principen om att ingen person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan,

institut: kreditgivande företag som omfattas av dessa allmänna råd,

kredit: krav på fullgörande av betalningsskyldighet som institutet har eller kan få mot någon på grund av ett rättsförhållande som uppkommit i institutets affärsrörelse,

kreditbeslut: beslut om att bevilja eller avslå en kreditansökan eller ändra villkor i en tidigare beviljad kredit,

kreditrisk: risken för förlust på grund av att en kredit inte fullgörs,

kreditriskhantering: att identifiera, mäta, styra och ha kontroll över kreditrisker,

limit: fastställd gräns för riskexponering med avseende på t.ex. en viss kund, kundgrupp, marknad eller produkt,

riskklassificering: institutets klassificering av kredittagare eller krediter med avseende på dels sannolikheten för fallissemang, dels förlustens storlek vid fallissemang,

samlimitering: sammanläggning av limiter för grupper av kredittagare med gemensamma ekonomiska intressen eller andra beroendeförhållanden, samt

styrdokument: institutets kreditstrategi, policies, instruktioner och liknande dokument som ytterst utgår från styrelsen och är avsedda att styra institutets kreditriskhantering.

Grundläggande principer

6 § All kreditgivning är förenad med risk. Därför bör institutet hantera sina kreditrisker på ett sunt sätt, och så att dessa inte överstiger de nivåer som institutet förutsatt.

7 § Styrelsen i institutet har det yttersta ansvaret för kreditriskhanteringen.

8 § Ingen person bör delta i hanteringen av ett ärende eller i ett kreditbeslut som avser en närstående, en närståendes företag eller annars när det kan finnas risk för jäv.

9 § Institutet bör ha en klar strategi för omfattningen av och inriktningen i den samlade kreditrisk som institutet väljer att exponera sig för. Kreditstrategin bör uttrycka de egenskaper som ska känneteckna kreditportföljen när det gäller sammansättning, diversifiering och koncentrationer. Kreditstrategin bör också ge vägledning om hur risk ska beaktas vid prissättning.

Institutet bör ha en god beredskap för att vid behov, t.ex. vid förändringar i omvärlden, ändra kreditstrategin. Därför bör institutet löpande utveckla personalens kompetens samt utvärdera rutiner, produkter och arbetssätt.

Kreditstrategin och övriga styrdokument bör vara utformade så att dessa kan tillämpas utan att intressekonflikter uppstår med andra strategier och målsättningar i institutet.

10 § Om flera institut ingår i en koncern, bör kreditriskhanteringen så långt det är möjligt ske på ett enhetligt sätt i instituten. I dessa fall bör styrdokumentet utformas och tillämpas på ett enhetligt sätt. Koncernens samlade exponering mot en viss motpart bör beaktas när instituten fattar kreditbeslut.

Identifiering av kreditrisk

11 § Institutet bör ha en god kunskap om den kreditrisk som verksamheten medför. Institutet bör därför löpande identifiera den kreditrisk som det exponeras för och kan komma att exponeras för. Institutet bör beakta att kreditrisk kan uppträda på olika sätt i olika produkter och marknader.

Mätning av kreditrisk

12 § Institutet bör löpande mäta och följa upp den samlade kreditrisk som det exponeras för.

För mätningen av kreditrisker bör institutet klassificera sina kredittagare eller krediter med avseende på kreditrisk. Riskklassificeringen bör bygga på definierade kriterier som löpande utvärderas. Informationsunderlaget för riskklassificeringen bör vara av sådan kvalitet att riskklassificeringen speglar faktiska förhållanden.

Institutet bör återkommande enligt fastställda rutiner och vid behov, ompröva en fastställd riskklass för en viss kredittagare eller kredit.

13 § Processen för mätning bör åtminstone göra det möjligt att:

- a) analysera kreditportföljens sammansättning i riskhänseende,
- b) löpande övervaka kreditriskens utveckling i en enskild kredit och i hela kreditportföljen, samt
- c) analysera känslighet för förändringar.

Rapportering inom institutet

14 § I institutet bör det finnas informationssystem för rapportering av kreditrisk. För institutets rapporter bör det finnas fastställda uppgifter om innehåll, mottagare, rapportansvarig och vid vilka tillfällen som rapporterna ska lämnas.

Styrdokument

15 § Institutet bör ha fastställda skriftliga styrdokument för kreditriskhanteringen. Styrdokumentet bör vara anpassade till institutets organisation och arbetsätt och bör åtminstone innehålla uppgifter om:

- a) vilka instanser i institutet som får fatta kreditbeslut och förutsättningar för beslutförhet i dessa instanser,
- b) instansernas befogenheter att fatta kreditbeslut, t.ex. när det gäller beloppsgränser,
- c) i vilken utsträckning olika tillgångar kan accepteras som säkerhet och hur dessa ska värderas,
- d) principer för hur en limit bestäms och när samlimitering ska förekomma samt när en limit ska omprövas,
- e) under vilka förutsättningar en kredit får beviljas genom enmansbeslut,
- f) på vilka grunder en ledamot i en instans som får fatta kreditbeslut utses och hur detta sker,
- g) hur identifiering och mätning av kreditrisk ska gå till (se 11, 12 och 13 §§),
- h) omfattning av institutets rapportering av kreditrisk (se 14 §),
- i) krav på omfattning av underlag för analys vid kreditprövning (se 16 §)
- j) hur hanteringen ska ske av oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk (se 18 §),
- k) omfattningen av riskkontrollens arbete (se 19 §).

Styrdokumenterna bör fastställas årligen. De bör kommuniceras väl i organisationen samt utvärderas löpande.

Kreditprövning

16 § Syftet med kreditprövningen är att undersöka om en kredit kan beviljas eller inte, med hänsyn till institutets krav.

Kreditprövningen bör göras på ett underlag som ger en god bild av den kredit-sökandes ekonomiska status. Den bör omfatta en känslighetsanalys av den kredit-sökandes återbetalningsförmåga samt en bedömning av risken för en värdeförsämring i förekommande säkerheter.

Kriterierna för kreditprövning bör fastställas årligen och utvärderas löpande.

Kreditbeslut

17 § Kreditbeslut som innebär att en kredit beviljas eller att villkoren i en tidigare beviljad kredit ändras, bör endast fattas när kreditprövning skett i den ordning som institutet fastställt.

Kreditbeslutet bör dokumenteras så att det framgår i vilken instans det fattats och vilka ledamöter som deltagit i beslutet. Dokumentationen bör också omfatta de överväganden som legat till grund för beslutet samt kreditvillkor såsom t.ex. belopp, löptid, ränta, amortering och säkerheter.

Den som deltar i ett kreditbeslut bör förvissa sig om beslutsunderlagets kvalitet och att krediten överensstämmer med styrdokumenterna och bör dessutom kunna värja sig mot påtryckningar om önskat innehåll i beslutet.

Oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk

18 § Institutet bör tidigt kunna upptäcka en tilltagande kreditrisk och ha god beredskap för hantering av en sådan.

Av styrdokumenterna bör det framgå hur befogenheterna är fördelade mellan de instanser som får fatta beslut om förfaranden mot kredittagare i syfte att få återbetalning.

Oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk bör hanteras skyndsamt för att undvika ett försämrat utfall i arbetet med att få återbetalning eller på annat sätt reducera kreditrisken.

Erfarenheter från hanteringen av oreglerade krediter och krediter med förhöjd risk bör tas tillvara vid utvärderingen av kreditstrategin och kriterierna för riskklassificering.

Riskkontroll

19 § I institutet bör det finnas en central funktion för oberoende kontroll och analys av kreditrisk. Funktionen bör rapportera till styrelse, ledning och i övrigt till dem som har behov av informationen. Rapporteringen bör ge en allsidig och saklig bild av institutets kreditrisker samt innehålla analyser av utvecklingen i institutets

kreditrisk. Funktionen bör också föreslå de ändringar i styrdokument och processer som funktionens iakttagelser om kreditriskhanteringen ger anledning till.

Funktionen bör vara underställd den verkställande direktören eller en annan ledande befattningshavare som är direkt underställd den verkställande direktören och som inte har ansvar för den dagliga kredit- eller affärsverksamheten, men som har goda kunskaper om kreditrisker.

Funktionens uppgifter bör inte utföras av personal som arbetar med den dagliga kredit- eller affärsverksamheten. Funktionen bör ha tillräckliga resurser för sina uppgifter och personal med goda kunskaper om kreditrisker.

Funktionens arbete kan utformas på olika sätt beroende på institutets verksamhetsförhållanden. Funktionen kan t.ex. uppdra åt andra funktioner i institutet att sammanställa underlag för dess rapporter och analyser. Funktionen har dock alltid ansvaret för den samlade rapporteringen och analysen av institutets kreditrisker liksom för att underliggande data är korrekta.

Kreditkultur

20 § Institutet bör ha en god kreditkultur. De yrkesmässiga värderingar och normer i kreditfrågor som finns i institutets kreditorganisation, från styrelse till handläggare, bildar sammantagna en kreditkultur, som har betydelse för kreditriskhanterings kvaliteten.

En god kreditkultur bygger på många olika faktorer. Exempel på sådana kan vara:

- ett affärsmässigt och riskmedvetet förhållningssätt till kreditfrågor,
- en god kunskap om kunden,
- en kreditadministration där alla moment i kedjan, från det att en kreditansökan prövas till det att en kredit återbetalas eller avvecklas, fungerar utan dröjsmål,
- ändamålsenliga manualer för det praktiska arbetet i kreditadministrationen, t.ex. för säkerhetsvärdering, borgensmän och företagskrediter,
- rationella processer med funktioner som förebygger dels risk för misstag, dels risk för överträdelser av befogenheter,
- att förändringar i institutets verksamhet föregås av omsorgsfullt utvecklings- och testarbete för att säkerställa kontrollen över kreditrisker,
- undvikande av situationer där det finns risk för intressekonflikter,
- tillämpning av dualitetsprincipen,
- en restriktiv inställning till enmansbeslut, samt
- att inte eventuella belöningsystem motverkar en god kreditriskhantering.

Dessa allmänna råd träder i kraft den 1 juli 2004 då Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1995:49) om kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag ska upphöra att gälla.

INGRID BONDE

Bengt Nordström